

Limitările răspunderii civile cu privire la accesul liber la rețelele de internet wireless (Cauza C-484/14 Tobias Mc Fadden / Sony Music Entertainment Germany GmbH)

Kokoly Zsolt

lector universitar, Universitatea Sapientia
Departamentul de Științe Juridice
E-mail: kokolyzsolt@sapientia.ro

Rezumat. Lucrarea prezintă un caz recent din jurisprudența CJUE, cauza C-484/15 McFadden/Sony Music, care tratează limitările răspunderii civile cu privire la accesul liber la rețelele de internet wireless. Atât avocatul general în opinia sa, cât și Curtea au ajuns la concluzii aproape identice, exonerând deținătorul unui magazin care pune la dispoziția publicului în mod gratuit o rețea Wi-Fi de răspunderea civilă pentru încălcările drepturilor de autor săvârșite de utilizator (totuși, respectivul deținător poate fi obligat să își protejeze rețeaua printr-o parolă pentru a pune capăt acestor încălcări sau pentru a le preveni).

Cuvinte cheie: C-484/15, rețele de internet wireless, acces liber, răspunderea furnizorilor, Directiva comerțului electronic

Abstract. Limitations of civil liability regarding free access WLAN (C-484/14 Tobias Mc Fadden / Sony Music Entertainment Germany GmbH case)

The paper presents a recent case of European jurisdiction, C-484/15 McFadden/Sony Music, concerning secondary liability of WLAN providers for illicit acts in the field of copyright, taking into consideration of the relevant exceptions of the InfoSoc Directive. Both the Advocate General, as well as the Court came to almost identical conclusions, exonerating the administrator of a WLAN, openly accessible to the public in case users of the respective network commit unlawful acts in the field of intellectual property, but reserving the possibility to oblige the network providers to password protect it in order to stop or to pre-empt unlawful conduct).

Keywords: C-484/15, Wireless local area networks, Access providers, Secondary Liability, E-Commerce Directive

Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțată la data de 15 septembrie 2016 în cauza C-484/14 Tobias Mc Fadden/Sony Music Entertainment Germany GmbH reprezintă un important reper în jurisprudența privind răspunderea civilă în materie de proprietate intelectuală a furnizorilor intermediari de servicii la nivelul Uniunii Europene. Cauza a fost intens mediatizată, până la publicarea hotărârii CJUE, fiind dezbătute în forurile academice (mai ales în presa de specialitate de expresie germană)¹ mai multe ipoteze privind interpretarea curții sau a punctului de vedere adoptat. Interesul pentru hotărârea ce avea să fie adoptată a fost cu atât mai mare, cu cât urma să se pronunțe asupra unei probleme pertinente pentru publicul general și anume: poate fi angajată răspunderea furnizorilor de acces la rețele wifi gratuite (cum ar fi de exemplu și rețelele din magazine, restaurante, baruri, hoteluri etc.) pentru încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală de către clienții lor?

De altfel, răspunderea civilă în materie de proprietate intelectuală a furnizorilor intermediari de servicii la nivelul Uniunii Europene a făcut obiectul Directivei privind societatea informațională (2001/29/CE)² și, respectiv, al Directivei privind aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală (2004/48/CE)³; există însă circumstanțe pentru care Directiva privind comerțul electronic (2000/31/CE)⁴ prevede o serie de excepții. Astfel, în speța de față, trimiterea preliminară a avut ca obiect întinderea și interpretarea articolului 12 din directiva 2000/31/CE, în special în privința garantării drepturilor fundamentale.⁵

Litigiul principal și întrebările preliminare

Părțile litigiului principal au fost domnul Tobias McFadden, deținătorul unui magazin de echipamente de sonorizare și lumini în apropiere de München în care pune la dispoziția publicului o rețea Wi-Fi gratuită și anonimă și Sony Music Entertainment Germany GmbH, deținătorul drepturilor unei opere muzicale.

1 Stögmüller 2014, pp. 542-545; Mantz–Sassenberg 2015a, pp. 298-306; Mantz–Sassenberg 2015b, pp. 85-90.

2 Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, 22.6.2001, pp. 10-19).

3 Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO L 157, 30.04.2004, pp. 45–86, rectificare în JO 2004, L 195, p. 16, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 56).

4 Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (Directiva privind comerțul electronic) (JO L 178, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 29, p. 257).

5 Mazilu-Babel 2016, pp. 129-132.

Deși nu are legătură directă cu sediul materiei, merită reținut aici că domnul Tobias McFadden este un activist internet convins, la momentul litigiului el făcând parte din Partidul Piraților din Germania („Piratenpartei Deutschland”) care promovează libertatea și legalizarea circulației schimbului de fișiere necomerciale prin internet).⁶ În septembrie 2010, el a modificat denumirea rețelei sale din „mcfadden.de” în „freiheitstattangst.de” („libertate, nu teamă”) , iar aceasta cu referire la o demonstrație pentru protecția datelor cu caracter personal și împotriva monitorizării exagerate din partea statului).⁷

Alegerea de a nu-și parola rețeaua pusă la dispoziția clienților săi a fost una intenționată pentru a atrage atenția potențialilor clienți ai magazinelor din zonă, a trecătorilor și a vecinilor asupra bunurilor și serviciilor sale.

În anul 2010, un client anonim a utilizat rețeaua Wi-Fi accesibilă în cadrul magazinului domnului McFadden în vederea descărcării/partajării de/pe internet a noului album al trupei germane pop-rock *Wir sind Helden*, o operă muzicală pentru care Sony Music Germany GmbH deținea drepturile. Pentru această activitate ilicită, domnul McFadden a fost notificat de Sony Music. Arătând că nu deține controlul asupra rețelei respective și că nu a încălcat normele în vigoare privind proprietatea intelectuală, McFadden a contestat notificarea în fața Landgericht München I (Tribunalul Regional München I, Germania); în apărare, Sony Music a formulat o cerere reconvențională, solicitând și plata unor daune (856 EURO). Cum instanța a dat câștig de cauză companiei, McFadden a formulat apel, susținând că nu poate răspunde pentru încălcarea drepturilor de autor în condițiile art. 12(1) din Directiva privind comerțul electronic, astfel cum a fost transpusă în dreptul german.

Instanța superioară a optat pentru formularea unei trimeri prejudiciale adresată CJUE, în nouă puncte, pornind de la angajarea răspunderii indirecte a petentului pentru încălcarea drepturilor de autor, în condițiile în care a pus la dispoziția publicului o rețea wireless neprotejată, iar în dreptul german, răspunderea unei persoane poate fi angajată în cazul încălcării unui drept de autor sau a drepturilor conexe săvârșite atât în mod direct (*Täterhaftung*), cât și indirect (*Störerhaftung*).

În concret, instanța germană însărcinată cu soluționarea litigiului dintre Tobias McFadden și Sony Music Entertainment Germany GmbH a întrebat Curtea de Justiție a Uniunii Europene în ce măsură furnizorii de rețele wireless publice pot răspunde pentru încălcarea operelor protejate de copyright, și ce tip de obligații le pot fi impuse acestora. Având însă îndoieli cu privire la problema dacă Directiva privind comerțul electronic se opune unei astfel de răspunderi indirecte, instanța națională a adresat o serie de întrebări Curții.

6 Herzog 2016.

7 Activitățile în cauză au fost inițiate de domnul Patrick Breyer, coleg de partid cu Tobias McFadden (Cauza C-584/14 Patrick Breyer Bundesrepublik Deutschland).

„1) Articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva 2000/31 coroborat cu articolul 2 litera (a) din această directivă și cu articolul 1 punctul (2) din Directiva 98/34 trebuie interpretat în sensul că expresia «în mod normal în scopul obținerii unei remunerații» înseamnă că instanța națională trebuie să constate

(a) dacă persoana vizată în concret, care invocă calitatea de furnizor de servicii, furnizează acest serviciu concret în mod normal în schimbul unei remunerații sau

(b) dacă există pe piață furnizori de serviciu sau de servicii similare în scopul obținerii unei remunerații sau

(c) dacă majoritatea acestor servicii sau a unor servicii similare se furnizează în scopul obținerii unei remunerații?

2) Articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că expresia «furnizarea accesului la rețeaua de comunicații» înseamnă că, pentru ca o furnizare de acces să fie conformă cu directiva, este suficient să se faciliteze efectiv accesul la o rețea de comunicații (de exemplu, internet)?

3) Articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva 2000/31 coroborat cu articolul 2 litera (b) din această directivă trebuie interpretat în sensul că, pentru a realiza o «furnizare» în sensul articolului 2 litera (b) [din această directivă] menționat este suficient să se pună la dispoziție efectiv un serviciu al societății informaționale, în speță prin punerea la dispoziție a unei [rețele locale fără cablu] WLAN deschise, sau este necesară, de exemplu, și o «promovare»?

4) Articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că expresia «să nu fie responsabil pentru informațiile transmise» înseamnă că, în principiu, sunt excluse orice eventuale acțiuni în încetare, în despăgubire, de plată a cheltuielilor privind punerea în întârziere și a cheltuielilor de judecată în urma unei încălcări a dreptului de autor, formulate de persoana interesată împotriva furnizorului accesului la rețea, sau, în orice caz, acestea sunt excluse [atunci când sunt] în cazul unei prime încălcări a drepturilor de autor?

5) Articolul 12 alineatul (1) prima teză coroborat cu articolul 12 alineatul (3) din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unei proceduri împotriva furnizorului accesului, statele membre nu pot permite instanței naționale să emită un ordin potrivit căruia acesta trebuie să se abțină pe viitor să faciliteze unor terți, prin intermediul unei conexiuni concrete la internet, punerea la dispoziție a unei anumite opere protejate de dreptul de autor prin intermediul unor platforme de schimb pe internet, astfel încât această operă să poată fi accesată prin mijloace electronice?

6) Articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că, în împrejurările din procedura principală, dispoziția prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2000/31 trebuie aplicată în mod corespunzător în cazul unei acțiuni în încetare?

7) Articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva 2000/31 coroborat cu articolul 2 litera (b) din această directivă trebuie interpretat în sensul că cerințele privind un furnizor de servicii se limitează la aspectul că furnizorul de servicii este orice persoană fizică sau juridică furnizoare de servicii ale societății informaționale?

8) În cazul unui răspuns negativ la a șaptea întrebare, ce cerințe suplimentare trebuie impuse unui furnizor de servicii în cadrul interpretării articolului 2 litera (b) din Directiva 2000/31?

9) Având în vedere protecția dreptului fundamental al proprietății intelectuale, care rezultă din dreptul de proprietate [articolul 17 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene], precum și reglementările prevăzute de Directivele 2001/29 și 2004/48, precum și având în vedere libertatea de informare și libertatea de a desfășura o activitate economică (articolul 16 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene), articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei hotărâri a instanței naționale [...] prin care furnizorul de acces este obligat, sub sancțiuni pecuniare, să se abțină pe viitor să faciliteze unor terți să pună la dispoziție o anumită operă protejată de dreptul de autor sau părți din aceasta, pe o platformă de schimb (*peer-to-peer*), prin intermediul unei anumite conexiuni la internet, lăsându-i-se astfel furnizorului de acces posibilitatea de a alege măsurile tehnice concrete pe care să le adopte pentru a se conforma respectivei dispoziții?

Așa cum se poate vedea, întrebările adresate în cadrul procedurii preliminare gravitează în jurul articolului 12 din Directiva 2000/31 - „Simpla transmitere” („Mere conduit”):

(1) În cazul în care un serviciu al societății informaționale constă în transmiterea într-o rețea de comunicații a informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului sau în furnizarea accesului la rețeaua de comunicații, statele membre veghează ca furnizorul de servicii să nu fie responsabil pentru informațiile transmise, cu condiția ca furnizorul:

(a) să nu inițieze transmiterea;

(b) să nu selecteze destinatarul transmiterii și

(c) să nu selecteze sau să modifice informațiile care fac obiectul transmiterii.

(2) Activitățile de transmitere și de furnizare a accesului prevăzute la alineatul (1) includ stocarea automată, intermediară și tranzitorie a informa-

țiilor transmise, atâta timp cât stocarea servește exclusiv pentru executarea transmiterii în rețeaua de comunicații și cu condiția ca durata stocării să nu depășească timpul necesar transmiterii în mod rezonabil.

(3) Prezentul articol nu afectează posibilitatea ca o instanță judecătorească sau autoritate administrativă să ceară furnizorului de servicii, în conformitate cu cadrul legislativ din statele membre, să pună capăt unei încălcări sau să o prevină.

În coroborare cu articolul 12 din Directiva 2000/31, întrebările din trimiterea prejudicială mai implică și alte articole ale acestei Directive, cum ar fi:

Articolul 2 - Definiții

În sensul prezentei directive, următorii termeni au înțelesurile de mai jos:

(a) „servicii ale societății informaționale”: servicii în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 98/34/CE astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/48/CE;

(b) „furnizor de servicii”: orice persoană fizică sau juridică furnizoare de servicii ale societății informaționale

respectiv:

Articolul 14 – Stocarea – hosting

(1) Statele membre veghează ca atunci când un serviciu al societății informaționale constă în stocarea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, furnizorul acelui serviciu să nu fie responsabil pentru informațiile stocate la cererea unui destinatar al serviciului, cu condiția ca:

(a) furnizorul să nu aibă cunoștință despre activitatea sau informația ilicită, iar în ceea ce privește acțiunile în daune, să nu aibă cunoștință de fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația este vădit ilicită.

Citarea *in extenso* a textului articolelor în cauză se impune pentru a reiterea faptul că Directiva 2000/31/CE limitează răspunderea furnizorilor de servicii intermediari pentru o activitate ilicită inițiată de un terț, atunci când prestația acestora constă în simpla transmitere („mere conduit”) de informații.

Această limitare a răspunderii se aplică sub rezerva celor trei condiții cumulative, redate mai sus.

Instanța națională, în speță Landgericht München I a ajuns la concluzia că aceste condiții exhaustive sunt îndeplinite în cazul de față, dar a pus sub sem-

nul întrebării dacă domnul McFadden este într-adevăr un furnizor de servicii în sensul directivei.

Pentru a facilita înțelegerea problemelor relevante, avocatul general numit în cauză, Maciej Szpunar, a optat pentru schematizarea problematicii relativ complexe și a grupat cele nouă puncte în două categorii: astfel, primele trei puncte ale trimiterii au ca scop lămurirea faptului dacă furnizorul unei rețele wireless publice, care exercită această activitate în mod accesoriu față de activitatea sa principală, cade sub incidența excepției prevăzute la art. 12 al Directivei privind comerțul electronic. Următoarele puncte vizează întinderea exactă a excepției, ultimul punct referându-se la limitele unor posibile dispoziții de sistare a activității.⁸

În concluziile sale, avocatul general M. Szpunar consideră că această limitare a răspunderii se aplică unei persoane, precum domnul Mc Fadden care, în mod accesoriu în raport cu activitatea sa economică principală, exploatează o rețea Wi-Fi pusă la dispoziția publicului în mod gratuit.⁹ În opinia sa, nu este necesar ca această persoană să se prezinte publicului în calitate de furnizor de servicii ori să își promoveze în mod explicit activitatea față de potențialii clienți. Practic, această necesitate de clarificare decurge în primul rând din ambiguitatea versiunii în limba germană a termenelor „furnizor” (Dienstanbieter) și a „furniza” (anbieten), utilizate în art. 2 (b) din Directiva 2000/31, nefiind susținută de alte variante lingvistice.

Totodată, potrivit avocatului general, această limitare se opune obligării furnizorului intermediar nu numai la plata despăgubirilor, ci și la plata cheltuielilor de punere în întârziere și la plata cheltuielilor de judecată pentru încălcarea dreptului de autor săvârșită de un terț.

Avocatul general precizează însă că, deși limitează în această modalitate răspunderea furnizorului de servicii de simplă transmitere, directiva nu îl protejează împotriva unei somații judecătorești, prin care se pot dispune sancțiuni pecuniare.

Adoptând o astfel de somație, instanța națională este însă obligată să se asigure:

- 1) că măsurile sunt, printre altele, eficiente, proporționale și disuasive,
- 2) că acestea sunt destinate să pună capăt unei încălcări specifice sau să o prevină și nu implică o obligație generală în materie de supraveghere,
- 3) că respectă un just echilibru între drepturile fundamentale aplicabile, și anume, pe de o parte, *libertatea de exprimare și de informare și libertatea de a desfășura o activitate comercială*, și, pe de altă parte, *dreptul de proprietate intelectuală*.

8 Concluziile Avocatului General Maciej Szpunar prezentate la 16 martie 2016. pct. 58.

9 Avocatul general precizează în această privință că nu este necesar să se analizeze dacă directiva s-ar putea aplica și unei activități de exploatare a unei rețele Wi-Fi atunci când este lipsită de orice alt context economic.

Avocatul general consideră, pe de altă parte, că directiva nu se opune, în principiu, adoptării unei somații care lasă destinatarului posibilitatea de a alege măsurile concrete care trebuie adoptate. Revine totuși instanței naționale, sesizate cu o cerere pentru emiterea unei somații, sarcina să se asigure că există măsuri adecvate, conforme cu limitările rezultate din dreptul Uniunii.

Avocatul general precizează în schimb că directiva se opune oricărei somații adresate unei persoane care exploatează o rețea Wi-Fi, pusă la dispoziția publicului, cu titlu accesoriu în raport cu activitatea sa economică principală, atunci când destinatarul somației se poate conforma acesteia numai:

- 1) prin închiderea conexiunii la internet sau
- 2) prin protejarea printr-o parolă sau
- 3) prin examinarea tuturor comunicațiilor transmise prin intermediul acestei conexiuni pentru a verifica dacă opera în discuție protejată prin dreptul de autor nu este retransmisă în mod ilegal.

Avocatul general consideră în această privință că impunerea obligației de a proteja accesul la rețeaua Wi-Fi, ca metodă de protecție a dreptului de autor pe internet, nu ar respecta cerința de a asigura un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului de proprietate intelectuală, de care se bucură titularii dreptului de autor, și, pe de altă parte, protecția libertății de a desfășura o activitate comercială de care beneficiază furnizorii de servicii în cauză. Restrângând accesul la comunicații licite, această măsură ar implica, în plus, o limitare a libertății de exprimare și de informare.

Aceste considerente poartă o importanță deosebită în concluziile avocatului general, el aducând atât argumente cu caracter mai general, cât și argumente care vizează chiar aspecte practice ale utilizării rețelelor Wi-Fi, citate mai jos:

„Într-un mod mai global, observăm că eventuala generalizare a obligației de protejare a rețelelor Wi-Fi, ca metodă de protecție a dreptului de autor pe internet, ar putea determina un dezavantaj pentru societate în ansamblul său care ar risca să depășească beneficiul său potențial pentru titularii acestor drepturi.

Pe de o parte, rețelele Wi-Fi publice utilizate de un mare număr de persoane au o lărgime de bandă relativ limitată și, în consecință, nu sunt foarte expuse atingerilor aduse operelor și obiectelor protejate prin dreptul de autor. Pe de altă parte, punctele de acces Wi-Fi prezintă în mod incontestabil un potențial important pentru inovare. Orice măsură care riscă să limiteze dezvoltarea acestei activități trebuie să fie, așadar, examinată cu minuțiozitate în raport cu beneficiul său potențial.”¹⁰

10 Concluziile Avocatului General Maciej Szpunar prezentate la 16 martie 2016. p. 148-149.

Hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene la data de 15 septembrie 2016 avea să reitereze în cea mai mare parte concluziile prezentate de avocatul general, interpretând în mod similar articolele invocate în cursul trimiterii, baza jurisprudențială fiind, la fel, în mare parte identică (cauzele citate și avute în vedere la elaborarea concluziilor, respectiv a hotărârii cuprind în ambele cazuri următoarele decizii: Hotărârea din 27 martie 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014, Hotărârea din 24 noiembrie 2011, Scarlet Extended, C-70/10, EU:C:2011:771; Hotărârea din 29 ianuarie 2008, Promusicae, C-275/06, EU:C:2008 și Hotărârea din 11 aprilie 2000, Deliège, C-51/96 și C-191/97, EU:C:2000:199)

Însă, prin rezervarea posibilității unei somații prin care să se dispună protejarea conexiunii la internet prin intermediul unei parole (cu scopul de a-i descuraja pe utilizatorii rețelei să încalce drepturile de proprietate intelectuală), decizia finală a Curții se arată mai puțin permisivă față de soluțiile anticipate după publicarea concluziilor avocatului general.

În hotărârea sa, Curtea a răspuns la prima întrebare prin constatarea că punerea la dispoziția publicului, în mod gratuit, a unei rețele Wi-Fi pentru a atrage atenția potențialilor clienți asupra produselor sau serviciilor unui magazin constituie un „serviciu al societății informaționale” vizat de directivă.

„Aceasta este situația în special atunci când o prestare de servicii este realizată cu titlu gratuit de un furnizor în scopuri publicitare pentru bunurile pe care le vinde sau pentru serviciile pe care le furnizează, costul respectivei activități fiind integrat în prețul de vânzare al acestor bunuri sau acestor servicii.

Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2000/31 coroborat cu articolul 2 litera (a) din această directivă și cu articolul 1 alineatul (2) din Directiva 98/34 trebuie interpretat în sensul că o prestare de servicii, precum cea în discuție în litigiul principal, furnizată de operatorul unei rețele de comunicații și care constă în punerea acesteia în mod gratuit la dispoziția publicului constituie un „serviciu al societății informaționale” în sensul acestei prime dispoziții atunci când este realizată de furnizorul respectiv în scopuri publicitare pentru bunurile vândute sau pentru serviciile furnizate de acesta.”¹¹

Pentru a putea răspunde la a doua și a treia întrebarea din partea instanței de trimitere, Curtea a fost nevoită – în mod similar cum a făcut-o Avocatul General –

11 Hotărârea CJUE în cauza C-484/15 McFadden/Sony Music Entertainment Germany GmbH, pct. 42-43.

să clarifice în prealabil aspecte lingvistice izvorâte din utilizarea verbului german *anbieten* în sensul de „a furniza”.

„În mod cert, se poate arăta că articolul 2 litera (b) din Directiva 2000/31 se referă, în versiunea în limba germană, la verbul *anbieten*, care ar putea fi înțeles că se referă la ideea de ofertă contractuală și, cu acest titlu, la o anumită formă de publicitate. (...) Or, celelalte versiuni lingvistice ale articolului 2 litera (b) menționat, în special versiunile în limbile spaniolă, cehă, engleză, franceză, italiană, polonă sau slovacă folosesc verbe care nu exprimă o astfel de idee de ofertă contractuală sau de publicitate.”¹²

Această clarificare a fost necesară pentru a putea stabili, dacă, pe lângă furnizarea accesului la o rețea de comunicații, este necesar, pe de o parte, să existe o relație contractuală între destinatar și furnizorul serviciului și, pe de altă parte, ca acesta din urmă să facă publicitate pentru prestația respectivă.

În răspunsul la întrebările adresate, Curtea a reiterat că furnizarea accesului la o rețea de comunicații nu trebuie să depășească cadrul procedurii tehnic, automat și pasiv care asigură executarea transmiterii informațiilor solicitate, fără a trebui îndeplinită nicio altă cerință suplimentară.

Directiva exclude răspunderea furnizorilor de servicii intermediari pentru o activitate ilicită inițiată de un terț, atunci când prestația lor constă în „simpla transmitere („mere conduit”) de informații, iar această exonerare de răspundere satisface cele trei condiții cumulative enumerate mai sus.

În continuare, Curtea confirmă că, în cazul în care sunt îndeplinite cele trei condițiile menționate mai sus, nu poate fi angajată răspunderea unui furnizor de acces la o rețea de comunicații.

În consecință, titularul de drepturi de autor nu poate solicita acestui furnizor de servicii o despăgubire pentru motivul că rețeaua a fost utilizată de terți pentru a-i încălca drepturile. Deoarece o astfel de cerere de despăgubire nu poate fi admisă, este de asemenea exclus ca titularul de drepturi să poată solicita rambursarea cheltuielilor de punere în întârziere sau a cheltuielilor de judecată aferente acestei cereri.

În schimb, directiva nu se opune ca titularul de drepturi să solicite unei autorități sau unei instanțe naționale să oblige un astfel de furnizor să pună capăt oricărei încălcări a drepturilor de autor săvârșite de clienții săi sau să prevină astfel de încălcări.

Spre deosebire de concluziile Avocatului General Szpunar care a pledat pentru echilibrul just dintre drepturile fundamentale incidente în cauză, înclinând în favoarea dreptului la informare și la protecția datelor private, Curtea a ajuns la

12 Hotărârea CJUE în cauza C-484/15 McFadden/Sony Music Entertainment Germany GmbH. pct. 51, 53.

concluzia că o somație prin care se dispune protejarea conexiunii la internet prin intermediul unei parole este de natură să asigure un echilibru între, pe de o parte, drepturile de proprietate intelectuală ale titularilor de drepturi și, pe de altă parte, dreptul la libertatea de a desfășura o activitate comercială al furnizorilor de acces și dreptul la libertatea de informare al utilizatorilor rețelei.

Curtea arată în special că o astfel de măsură poate să descurajeze utilizatorii unei rețele să încalce drepturile de proprietate intelectuală. În această privință, Curtea subliniază însă că, pentru atingerea acestui efect disuasiv, este necesar ca, pentru a nu putea acționa în mod anonim, utilizatorii să fie obligați să își divulge identitatea în vederea obținerii parolei solicitate.

În schimb, directiva exclude în mod expres adoptarea unei măsuri de supraveghere a informațiilor transmise prin rețeaua respectivă.

De asemenea, o măsură constând în închiderea completă a conexiunii la internet, fără a avea în vedere adoptarea unor măsuri care să afecteze mai puțin libertatea furnizorului acestei conexiuni de a desfășura o activitate economică, nu ar fi de natură să concilieze drepturile concurente menționate mai sus.

Concluzii

După publicarea sentinței, McFadden a declarat presei că vede în decizia Curții un succes parțial, detaliind că soluția instanței nu satisface obiectivele urmărite de el, și anume de a avea conexiune internet ușor accesibilă pentru toți, iar în opinia lui, faptul că trebuie căutată și identificată o rețea disponibilă, iar mai apoi trebuie solicitată o parolă este în contradicție cu acest deziderat.¹³

La mai puțin de un an de la publicarea hotărârii CJUE în Cauza McFadden/Sony, efectele hotărârii sunt dezbătute și interpretate în literatura de specialitate, urmărindu-se, printre altele, influența deciziei asupra rețelelor comunitare (community networks). Această posibilă aplicare asupra rețelelor comunitare este cu atât mai interesantă, cu cât aceste rețele se situează între rețelele de internet private (exceptate de incidența hotărârii McFadden/Sony) și rețelele de internet comerciale (aflate sub incidența hotărârii), constituind rețele de internet wi-fi, cu acces gratuit, bazate de obicei pe infrastructură partajată și tehnologii wireless, cu scopul de a oferi utilizatorilor posibilitatea de a crea și gestiona o rețea deschisă în folosul comunității. Aceste rețele reprezintă „alternative grassroot” (mișcări sociale) pentru furnizorii comerciali de rețele internet.¹⁴

Impactul deciziei CJUE este vizibil și în jurisprudență: hotărârea – în primul rând aspectele privind dispozițiile de sistare care pot fi efectuate separat de răspunderea civilă – a fost invocată și într-o decizie recentă a Curții de Apel Suedia

¹³ Herzog 2016.

¹⁴ Giovanella–Dulong de Rosnay 2017, pp. 11-20.

privind obligarea furnizorilor de rețele internet de a bloca paginile Swefilmer și The Pirate Bay pentru partajarea ilicită de conținut protejat prin copyright.¹⁵

Bibliografie

- Giovanella, F. – Dulong de Rosnay M. 2017 “Community wireless networks, intermediary liability and the McFadden CJEU case” *Communications Law*, 22(1):11-20
- Herzog, M. 2016. EuGH-urteil: Gewerbetreibende haften nicht für offenes WLAN. DPA International (German). <https://search.proquest.com/docview/1819309294?accountid=8013>
- Mantz, R. – Sassenberg, T. 2015a. „Die Neuregelung der Störerhaftung für öffentliche WLANs” *Computer und Recht* 30(5): 298-306
- Mantz, R. – Sassenberg, T. 2015b. „Verantwortlichkeit des Access-Providers auf dem europäischen Prüfstand – Neun Fragen an den EuGH zu Haftungsprivilegierung, Unterlassungsanspruch und Prüfpflichten des WLAN-Betreibers” *MultiMedia Recht* 18(2):85-90
- Mazilu-Babel, M. 2016. „Curtea de Justiție a Uniunii Europene: limitările răspunderii civile cu privire la accesul liber la rețelele de internet wireless, cauza C-484/14, *McFadden c. Sony Music Germany GMBH* (trimitere prejudicială)” *Pandectele Române* 3:129-132
- Nedim, M. 2017. “Online Copyright Enforcement in Sweden: The First Blocking Injunction (March 25, 2017)” *Entertainment Law Review*, Forthcoming.
- Stögmüller, T. 2014 „Vorlagefragen an den EuGH zur Verantwortlichkeit des Access-Providers eines offenen WLAN” *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht Prax* (6)24:542-545

15 Nedim 2017.